

Beslutningsforslag nr. B 26. Fremsat den 3. november 2006 af Per Clausen (EL), Jørgen Arbo-Bæhr (EL), Line Barfod (EL), Rune Lund (EL), Pernille Rosenkrantz-Theil (EL) og Frank Aaen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om initiativer til nedbringelse af alkoholforbruget og begrænsning af salget af alkoholholdige produkter, der appellerer til børn og unge

Folketinget opfordrer regeringen til med henvisning til Nordisk Råds anbefalinger inden for alkoholområdet, jf. rekommandation 14/2003 punkt 3 og 4, at tage initiativer, der understøtter følgende målsætninger:

- 1) En sænkelse af det gennemsnitlige alkoholforbrug gennem en stram pris- og udbudspolitik og en restriktiv markedsføringspolitik.
- 2) En kraftig begrænsning af salget af alkoholholdige drikkevarer, der i deres produktudformning og markedsføring henvender sig til børn og unge.

Bemærkninger til forslaget

Forslagets indhold

Nordisk Råd har med henvisning til artikel 45 og 46 i Helsingforsaftalen den 28. oktober 2003 vedtaget rekommandation 14/2003 efter forslag fra Velfærdsudvalget (A 1334/velfærd). I rekommandationen anbefaler Nordisk Råd Nordisk Ministerråd forskellige initiativer inden for alkohol- og narkotikaområdet.

Dette beslutningsforslag har til formål at pålægge regeringen at tage initiativer til udmøntning af Nordisk Råds anbefalinger på alkoholområdet. Beslutningsforslaget omhandler ikke Nordisk Råds anbefalinger på narkotikaområdet.

Nordisk Råds anbefalinger på alkoholområdet, jf. rekommandationens pkt. 3 og 4, er følgende:

- att verka för att sänka medelkonsumtionen av alkohol genom en stringent pris- och tillgängspolitik samt en restriktiv marknadsföringspolitik.
- att vidta åtgärder för att kraftigt begränsa försäljningen av alkohol.

Beslutningsforslaget opfordrer regeringen til at tage relevante initiativer til udmøntning af Nordisk Råds ovenstående to anbefalinger.

Baggrund

Nordisk Råds rekommandation

Nordisk Råd har som baggrund for sine anbefalinger om initiativer på alkoholområdet henvist til et forslag fra en arbejdsgruppe (Välfärdsutskottet – A 1334/välfärd). Af arbejdsgruppens rapport fremgår, at alkoholforbruget er stigende i de nordiske lande, og at alkohol ifølge WHO er den største enkeltårsag til en truende forringelse af folkesundhedstilstanden og sociale problemer i Norden. I rapporten henvises endvidere til, at der er påviselig sammenhæng mellem det gennemsnitlige alkoholforbrug og omfanget af sygelighed. Et fortsat stigende alkoholindtag må derfor forventes – ud over de store menneskelige lidelser for den enkelte – også at øge udgifterne på sundheds- og socialområdet.

Arbejdsgruppen har endvidere peget på, at der ikke er tvivl om, at et lavt prisniveau på alkohol fører til

øget alkoholforbrug, og nævner i den sammenhæng, at EU's indre markeds regler vil forårsage en forværing af sundhedstilstanden, bl.a. fordi adgangen til billig spiritus fra de baltiske lande øges.

Arbejdsgruppen har endelig understreget, at en vigtig alkoholpolitisk målsætning må være, at de unge får en senere alkoholdebut end i dag. I relation hertil påpeger arbejdsgruppen, at introduktionen af de nye produkter – alkoholsodavand – er et skridt i den forkerte retning. De alkoholholdige læskedrikke smager som og ser i deres fabrikat ud som sodavand, og de er derfor en let indgangsdør for de unge til stærkere alkohol. På den baggrund anbefaler arbejdsgruppen en kraftig begrænsning i salget af alkoholsodavand.

Nationale forhold og initiativer

Vigtigheden af, at folk begrænser deres alkoholforbrug, er naturligvis først og fremmest begrundet i hensynet til den enkeltes sundhedsmæssige og sociale tilstand, men derudover resulterer den høje alkoholindtagelse også i store udgifter på det sociale område og sundhedsområdet. Ifølge en artikel på Altinget.dk den 26. september 2006, »Danskerne drikker stadig for meget«, var danskernes alkoholforbrug årsag til 3.000 dødsfald, 28.000 indlæggelser og 72.000 ambulante besøg i 2005.

Alkoholindtaget er for mange danskere fortsat for højt. Det gælder ikke blot for voksne, men også for børn og unge. Af Sundhedsstyrelsens rapport »Børn, unge og alkoholvaner – 1997-2002« fremgår det, at mange danske unge fortsat drikker alt for meget, selv om forbruget har været faldende for de 11- til 13-årige. Af rapporten fremgår også, at forbruget af alkoholsodavand har udviklet sig eksplosivt, og at alkoholsodavand i løbet af ingen tid har fået et godt tag i de 14- til 15-årige.

På Sundhedsstyrelsens hjemmeside (www.uge40.dk) kan man bl.a. læse følgende facts om danskernes alkoholforbrug:

»Danskerne har en meget liberal alkoholkultur. Ofte kommer der alkohol på bordet til både hverdag og fest. Men den liberale alkoholkultur har sine om-

kostninger. Det kan illustreres med nogle udvalgte statistiske facts.

I gennemsnit drikker hver dansker over 14 år ca. 11 liter ren alkohol om året. Med dette forbrug placerer Danmark sig blandt de europæiske lande med det højeste alkoholforbrug pr. indbygger.

Tre gange i træk – 1995, 1999 og 2003 – har danske unge haft europarekord i druk.

Blandt 16-20-årige havde 24 % af drengene og 14 % af pigerne drukket mere end Sundhedsstyrelsens genstandsgrænser i den sidste uge i 2003.

60.000 børn har en far eller en mor, der har været indlagt med en sygdom som følge af alkohol.

Hver 20. dansker dør af en alkoholrelateret lidelse.

Det usynlige overforbrug

Op mod en halv million danskere drikker mere end Sundhedsstyrelsens genstandsgrænser. Her skønnes ca. 200.000 danskere at være afhængige af alkohol.

Imidlertid har kun en mindre del af storforbrugerne synlige tegn på misbrug. De fleste synes godt på arbejdspladsen, i familien og sammen med vennerne. Men går man tættere på, viser det sig, at alkohol alligevel er et problem for ægtefællen, børn, kolleger og venner.«

For yderligere statistikoplysninger kan bl.a. henvises til Sundhedsstyrelsens udgivelse »Statistik 2003: Alkohol, narkotika og tobak« og »Statistik 2004: Alkohol og tobak«.

De hidtidige kampanjer for begrænsning af danskernes alkoholindtag, herunder informationskampagnen om, at den ugentlige grænse er 14 genstande

for kvinder og 21 for mænd, er således nok kendte af befolkningen, men efterleves altså ikke i tilstrækkeligt omfang. Formentlig også derfor har Sundhedsstyrelsen netop lanceret en ny kampagne (i uge 40), hvor budskabet er at få befolkningen til at forstå, at man uafhængigt af 14/21 grænsen maksimalt bør drikke fem genstande på én dag.

Det er imidlertid Enhedslistens opfattelse, at det ikke er tilstrækkeligt med disse kampanjer, hvis danskernes alkoholforbrug skal reduceres til et rimeligt niveau, ligesom forbuddet mod salg af alkohol til børn under 16 år heller ikke er tilstrækkeligt i sig selv til at begrænse alkoholforbruget hos børn og unge.

Til gengæld viser ovenstående facts, at der er al mulig grund til at tage nye og mere virkningsfulde initiativer til begrænsning af danskernes alkoholforbrug.

Efter Enhedslistens opfattelse er det derfor også nødvendigt nu politisk at forholde sig til den problemstilling, at de lavere priser på alkohol og en større kynisme i markedsføringstiltag af nye produkter som bl.a. alkoholsodavand har meget uheldige konsekvenser for befolkningens alkoholforbrug – ikke mindst for børns og unges alkoholdebut og -vaner.

Det er på den baggrund, at Enhedslisten nu opfordrer regeringen til at tage Nordisk Råds anbefalinger alvorligt og på pris-, udbuds- og markedsføringsområdet at tage relevante initiativer til en sænkelse af alkoholforbruget og til en begrænsning af salget af alkoholholdige drikkevarer, der i deres produktudformning og markedsføring henvender sig til børn og unge.

Skriftlig fremsættelse

Per Clausen (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om initiativer til nedbringelse af alkoholforbruget og begrænsning af salget af alkoholholdige produkter, der appellerer til børn og unge.

(Beslutningsforslag nr. B 26).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.